

Jauno lauksaimnieku attīstības perspektīvas

Eksperta ziņojums
2011. gads

Sagatavoja biedrība „Jauno zemnieku klubs”

SATURS

Jauno lauksaimnieku stāvoklis Latvijā	2
Jauno lauksaimnieku aptauja	4
Latvijas Jauno zemnieku klubs (JZK).....	14
JZK paveiktais 2011. gadā.....	16
Jauno lauksaimnieku problēmas un to risinājumi.....	18

Jauno lauksaimnieku stāvoklis Latvijā

Eiropas Savienībā atbilstoši CEJA datiem jaunie zemnieki līdz 35 gadu vecumam ir 7%, pēc citiem informācijas avotiem 6%. Latvijā arī ir raksturīga lauksaimnieku novecošanās, tomēr Latvijas lauksaimnieku stāvoklis ir nedaudz labvēlīgāks, jo lauksaimnieku vidējais vecums Latvijā ir 56 gadu, bet ES 57 gadi.

Latvijas iedzīvotāju skaits turpina samazināties: 2010.gada sākumā tas bija par 12 920 cilvēkiem jeb 0.6% (2 248 374 cilv.) mazāks nekā iepriekšējā gadā. Dzīvojošo struktūra pilsētās un laukos ir palikusi nemainīga – pilsētās 68% (1 521 208 cilv.), laukos 32% (727 166 cilv.). Taču iedzīvotāju skaits pilsētās ir sarucis straujāk, nekā laukos – attiecīgi par 0.7% un 0.2%¹. Vienīgi uz 21.10. 2011. LAD ir iesniegti 234 projekti L112 - Atbalsts jauniem lauksaimniekiem, izmantojot publisko finansējumu 5650673.66 LVL².

Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2007. gadā Latvijā lauksaimniecībā pastāvīgi nodarbināto skaits 224 tūkstoši (skat.1.1.tab.), diemžēl jaunāki dati nebija pieejami, bet 2001. gadā bija 226 tūkstoši, tas norāda, ka 6 gadu laikā samazinājies par 2 tūkstošiem.

1.1. tabula

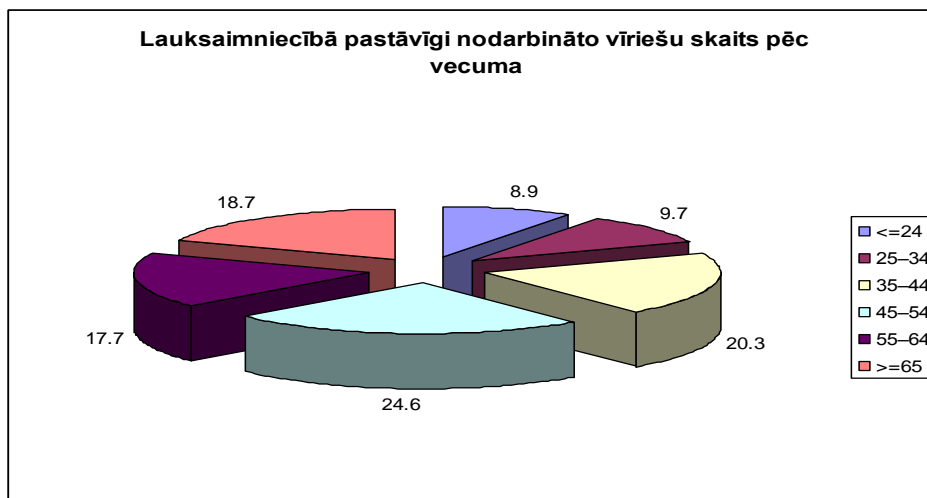
Lauksaimniecībā pastāvīgi nodarbināto skaits pēc vecuma, dzimuma un nostrādāto stundu grupām (tūkst.)

Vecums	Vīrieši	Sievietes
<=24	9.9	7.1
25–34	10.8	8.8
35–44	22.5	20.2
45–54	27.3	25
55–64	19.6	21
>=65	20.7	31.1
Kopā	111	113

Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem izveidoju arī lauksaimniecībā nodarbināto procentuālo sadalījumu pa dzimumu un vecumu grupām (skat.1.1. att.)

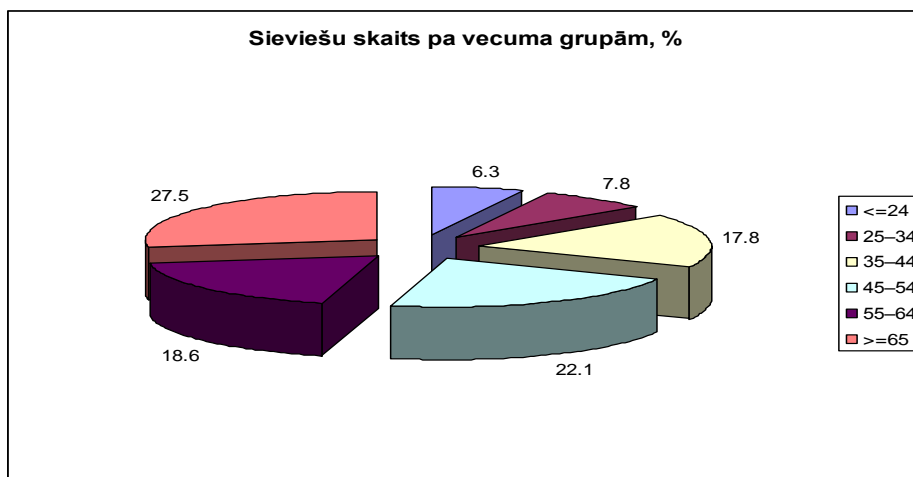
¹ http://www.zm.gov.lv/doc_upl/LS_gada_zinojums_2011.pdf

² <http://www.lad.gov.lv/lv/statistika/lauku-attistibas-programmas-pasakumi/>

1.1. attēls Lauksaimniecībā patstāvīgi nodarbināto vīriešu skaits pa vecuma grupām, %

Nodarbināto grupa ar vecumu līdz 24 gadiem gadi sastāda 8.9%, 25- 34 gadus vecie 9.7%, kā arī 36-44 gadus vecie 20.3%, kas kopumā veido 39%. Nodarbinātie ar vecumu virs 65 gadiem sastāda 18.7%, kas norāda uz novecošanās procesu³. Kā arī nodarbināto sieviešu skaitu (skat.1.2. att.)

1.2. attēls Lauksaimniecībā patstāvīgi nodarbināto sieviešu skaits pa vecuma grupām, %
 Nodarbināto grupa ar vecumu līdz 24 gadiem gadi sastāda 6.3%, 25- 34 gadus vecie 7.8%, kā arī 36-44 gadus vecie 17.8%, kas kopumā veido 31.9%. Nodarbinātie ar vecumu virs 65 gadiem sastāda 27.5%, kas norāda uz novecošanās procesu.

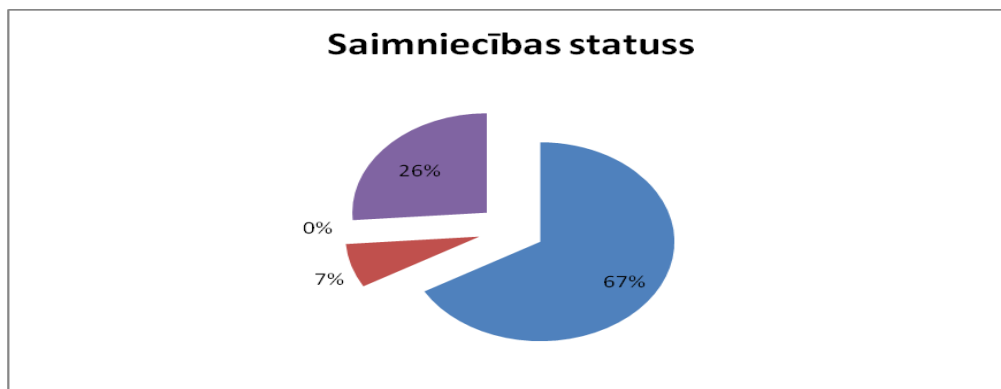
3

http://data.csb.gov.lv/Dialog/varval.asp?ma=034_dzim_vec_laiks_LV&ti=LSS34%2E+Lauksaimniec%EEb%E2+past%E2v%EEgi+nodarbin%E2to+skaits+p%E7c+vecuma%2C++dzimuma+un+nostr%E2d%E2to+stundu+grup%E2m+%28t%FBkst%2E%29++&path=../DATABASE/lauks/Ikgad%E7jie%20statistikas%20dati/Lauksaimniec%EEbas%20strukt%FBra/&lang=16

Statistikas dati parāda tikai nodarbināto skaitu lauksaimniecībā, kas neparāda jauno lauksaimnieku stāvokli. JZK izveidoja aptaujas anketu, lai izzinātu jauno lauksaimnieku skaitu, viņu pārstāvētās nozares, saimniecību lielumu, saimniecību ekonomiskos rādītājus un problēmas, ar kurām ikdienā jaunajiem lauksaimniekiem jāsaskaras.

Jauno lauksaimnieku aptauja

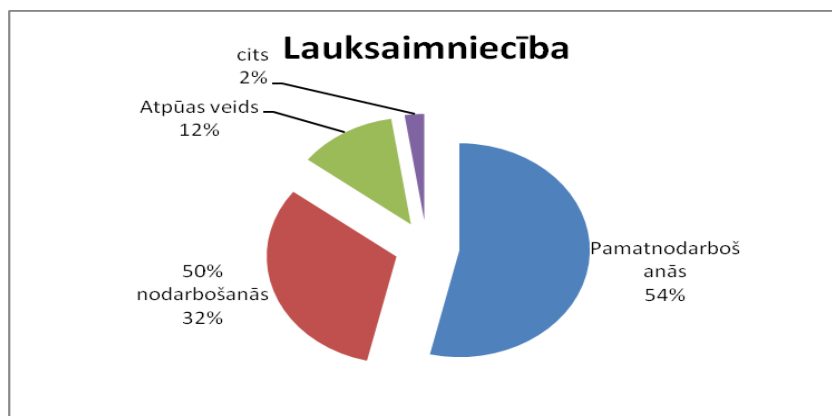
Uz aptauju atbildēji 51 respondents, no kuriem 42 atbildēja par saimniecības statusu (skat. 1.3. att.).

1.3. attēls Saimniecību statuss.

Kopumā ir 28 zemnieku saimniecības, 3 SIA un 11 citi (nav, 5 reizes piemājas saimniecība, vēl neesmu lauksaimnieks, pēc 3 gadiem būšu, cits, fiziska persona, mammai ir ZS, strādāju valsts iestādē, kas pārrauga iepriekšminētos)

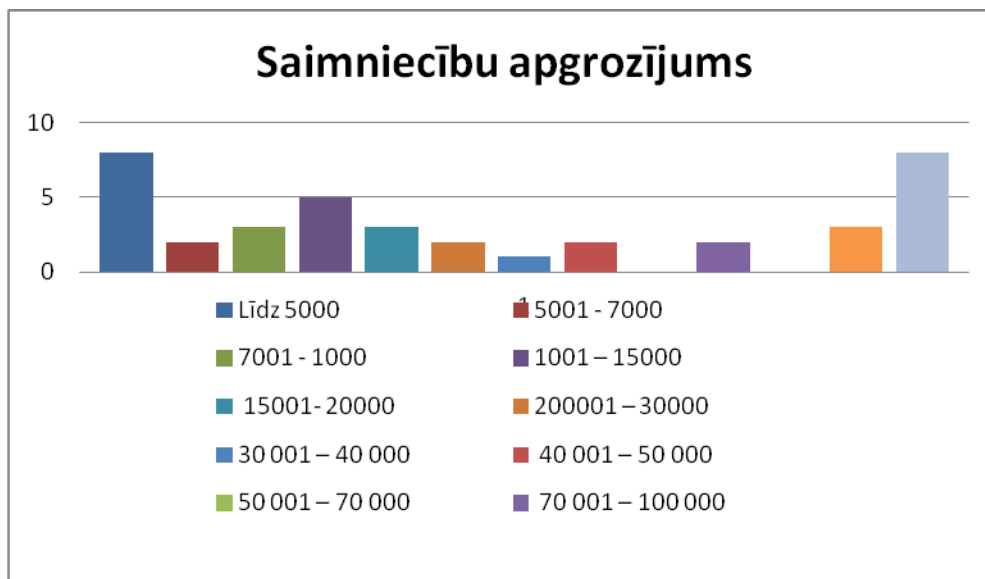
Par lauksaimniecību kā nodarbošanos veidu atbildēja 41 respondents (skat. 1.4. att.).

1.4. attēls Lauksaimniecības nozīme nodarbinātībā.

Lauksaimniecība pamatnodarbošanās ir 22 respondentiem, 13 respondentiem tā sastāda 50% nodarbošanās, 5 tas ir atpūtas veids un 1 pēc 4 vai ātrāk gadiem, būs pamatnodarbošanās.

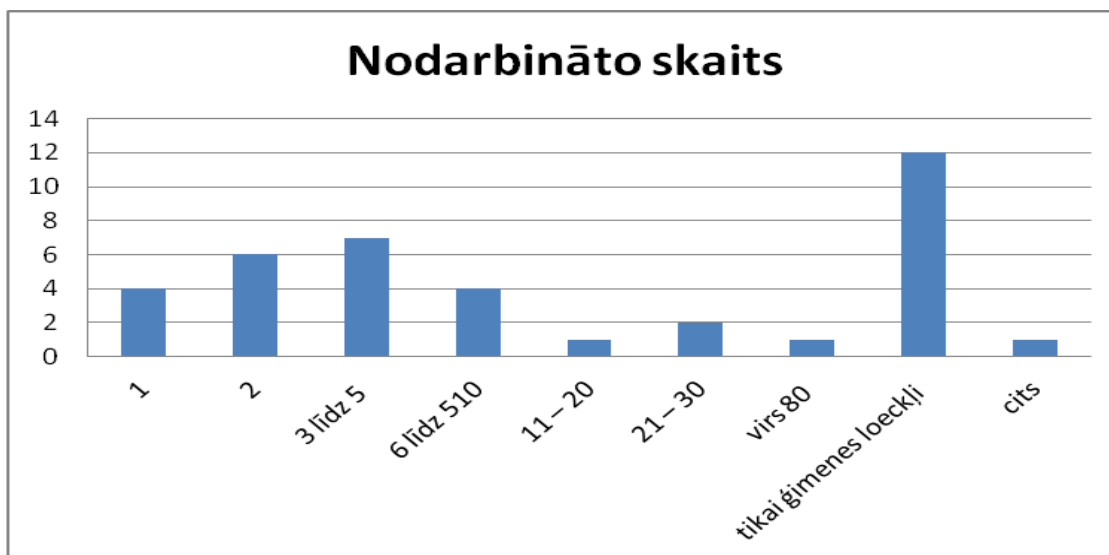
Saimniecību apgrozījums ir no 5000 līdz par 150 000 (skat.1.4. att.).

1.5. Attēls saimniecību apgrozījums

Kopumā atbildēja 39 respondenti, visvairāk 8 atbildēja, ka apgrozījums ir līdz 5000 LVL, kā arī 8 atbildēja cits variants (grūti pateikt - neesmu grāmatvede, nevēlos atklāt, 4 atbildes nav, līdz 100 Ls mēn.m nav ne jausmas).

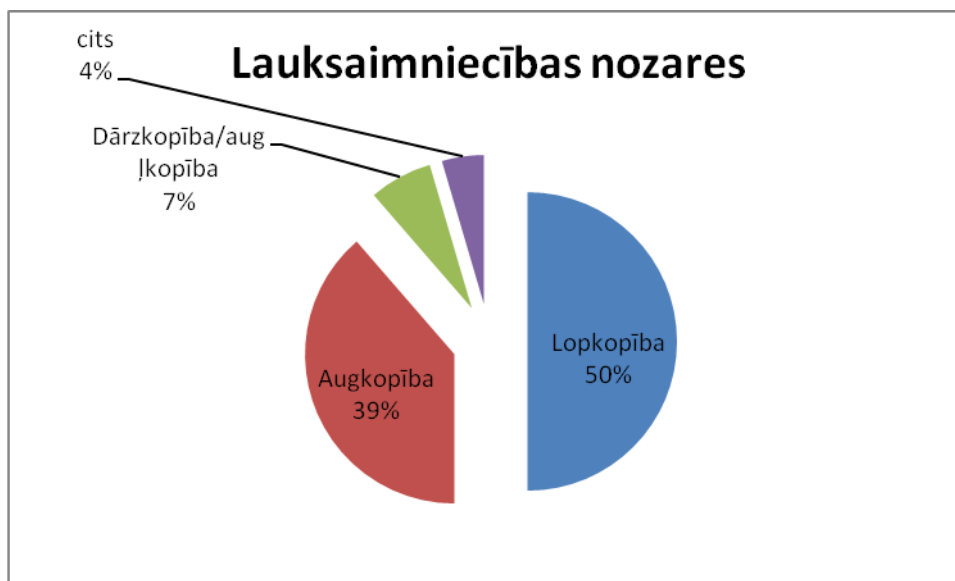
Par saimniecībā nodarbināto skaitu atbildēja 38 respondenti (skat. 1.5. att.).

1.5. attēls Saimniecībā nodarbināto skaits.

Visvairāk saimniecībās tiek nodarbināti ģimenes locekļi, kā arī no 3 līdz 5 nodarbinātajiem. Nodarbināto skaits virs 80 nav ticams.

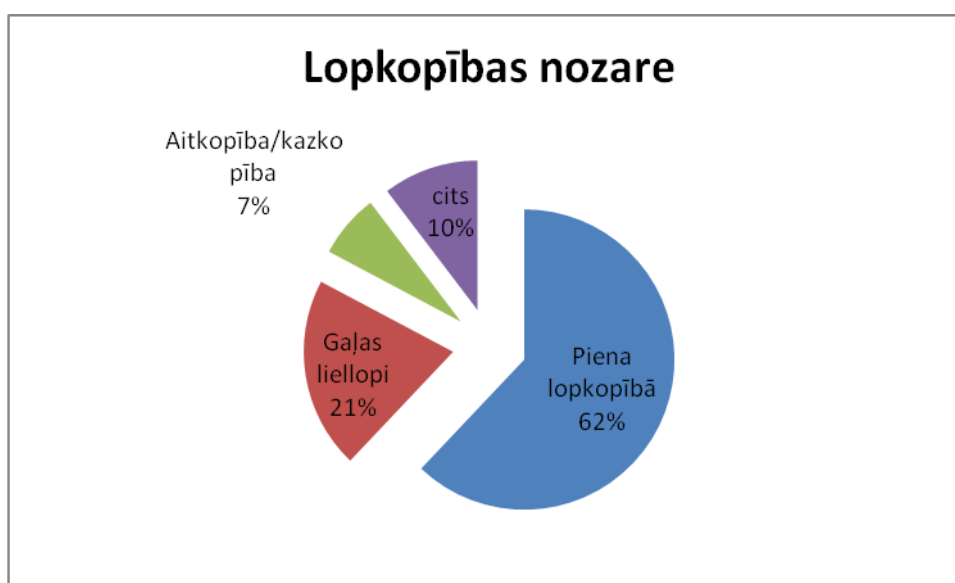
Par pārstāvēto lauksaimniecības nozari atbildēja 44 respondenti (skat. 1.6. att.).

1.6 . attēls respondentu sadalījums pa lauksaimniecības nozarēm.

Visvairāk respondentu pārstāvēja lopkopības un augkopības nozari, 2 respondenti atbildēja, ka cits (lopkopība/dārzkopība un laukkopība, arī lopkopība un augkopība) jo aptauja ļāva izvēlēties tikai vienu pamatnozari.

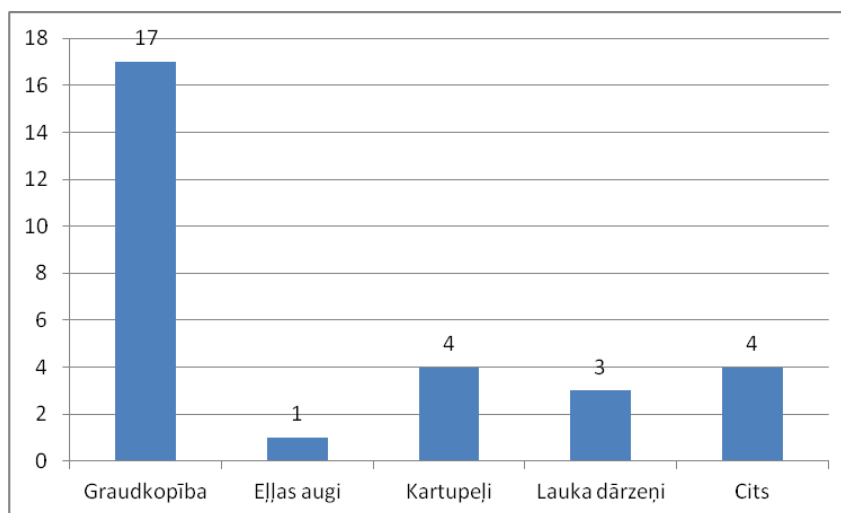
Par pārstāvēto lopkopības nozari atbildēja 29 respondenti (skat. 1.7. att.), kas ir par 7 vairāk nekā iepriekšējā jautājumā atbildēja, ka nodarbojas ar lopkopību, tas ir saistīts ar to, ka varēja izvēlēties tikai vienu saimniecības pamatnozari.

1.7. attēls respondentu sadalījums pa lopkopības nozarēm.

Visvairāk respondenti pārstāv piena un gaļas lopkopību, nebija neviena, kas audzētu kažokzvērus vai arī nodarbotos ar kādu netradicionālu dzīvnieku audzēšanu. Respondenti, kas norādīja atbildi cits (nav, varbūt kādu aitu nopirkšu).

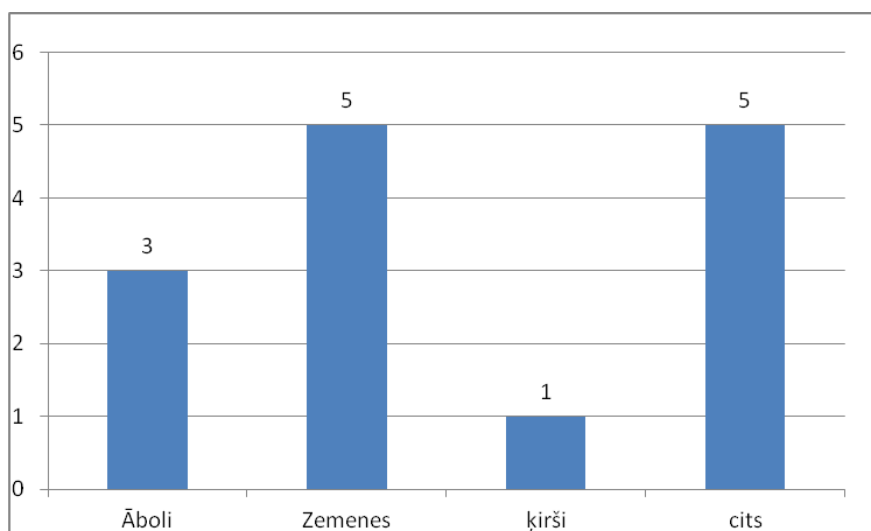
Par graudkopības nozari atbildēja 29 respondenti (skat.1.8. att), kas ir vairāk nekā iepriekšējā jautājumā atbildēja, ka nodarbojas ar lopkopību, tas ir saistīts ar to, ka varēja izvēlēties tikai vienu saimniecības pamatnozari.

1.8. attēls respondentu sadalījums pa augkopības nozarēm.

Visvairāk respondentu nodarbojas ar graudu audzēšanu 58.62%, tad seko kartupeļi un citas atbildes (zālāji, graudaugi un kartupeļi, zālaugi (sienam), un kartupeļi, graudkopība un kartupeļi) 13.79 %, lauka dārzeņi 10.34% un eļļas augi 3.45%.

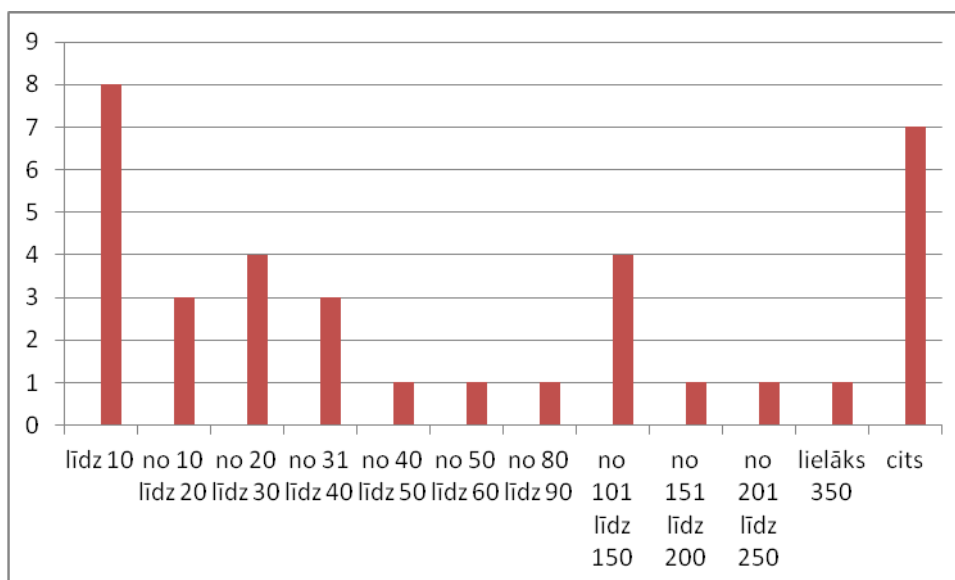
Par augļkopības nozari atbildēja 14 respondentu (skat. 1.9. att.), no kuriem neviens neaudzē bumbieres.

1.9. attēls respondentu sadalījums pa augļkopības nozarēm.

Visvairāk 35.71% atbilžu audzēja zemenes un tika sniegta cita atbilde (bumbieri, ķirši, āboli, zemenes, ja liela raža, pārdodam, 2 atbildes nav, visi) 21.43% audzēja ābolus un 7.14% ķiršus.

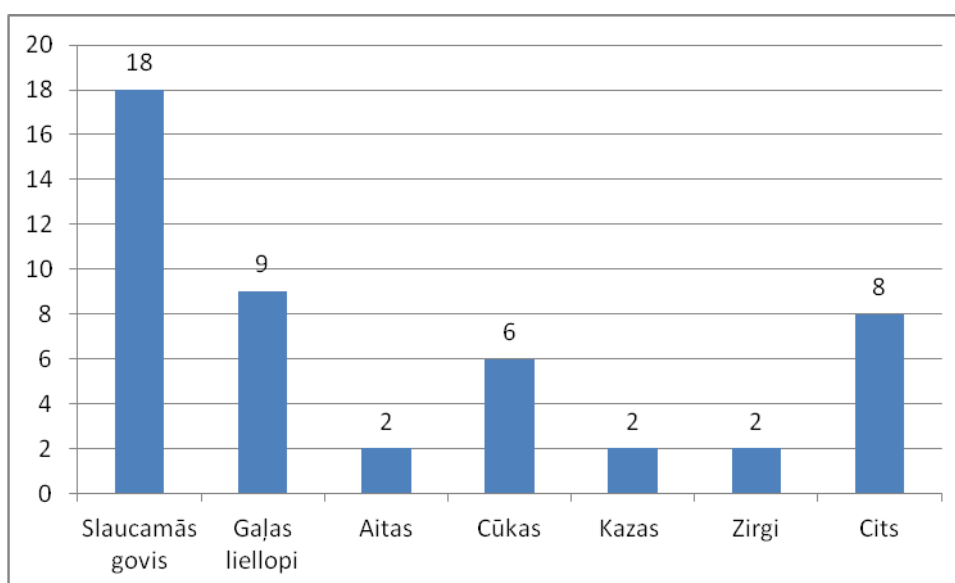
Pieaugušo lauksaimniecības dzīvnieku skaits respondentu saimniecībās bija ļoti dažāds (skat.1.10. att.).

1.10. attēls pieaugušo lauksaimniecības dzīvnieku skaits.

Visvairāk respondenti norādīja, ka dzīvnieku skaits ir līdz 10 un 7 norādīja citu variantu (1 norādīja 1 dzīvnieks, 6 norādīja, ka dzīvnieku nav), 4 respondenti norādīja, ka ir no 20 līdz 30 un no 101 līdz 150 dzīvnieku.

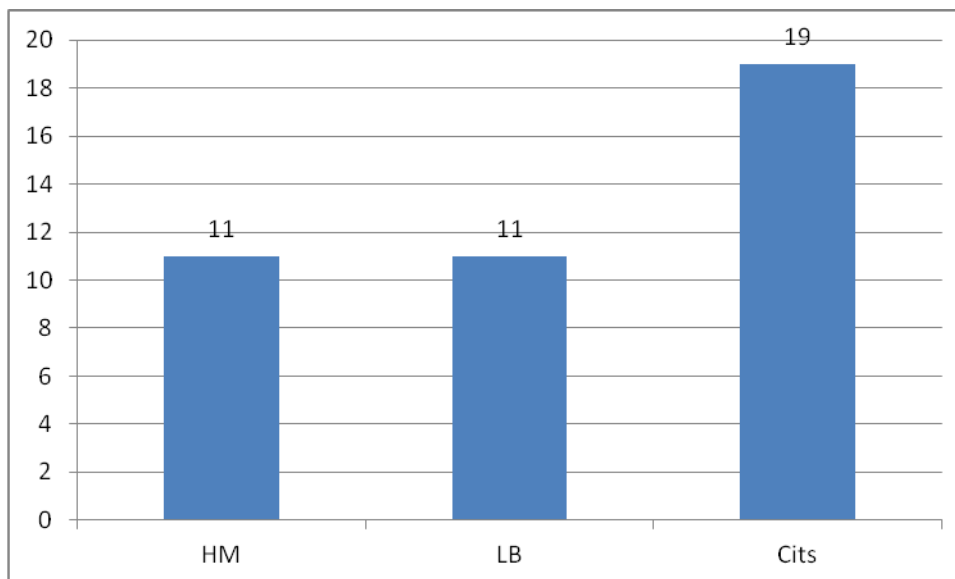
Par dzīvnieku sugām sadalījums ir nevienmērīgs (skat. 1.11. att.)

1.11. attēls dzīvnieku sadalījums pa sugām.

Visvairāk 18 respondenti norāda, ka audzē slaucamās govīs, 9 norāda, ka gaļas liellopus un 8 audzē kaut ko citu (viens atbilde ir piena teļi un 8, ka dzīvnieku nav).

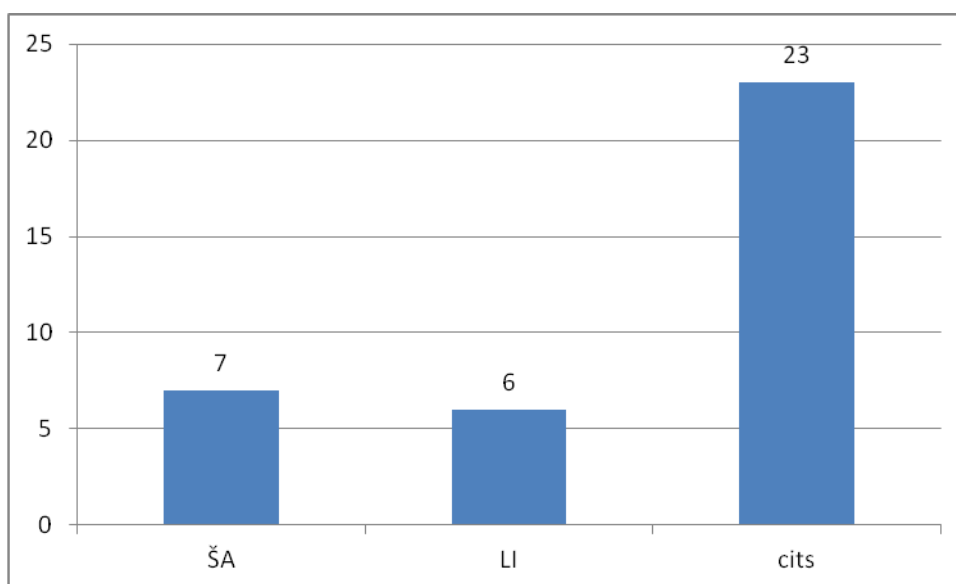
Pa slaucamo govju grupās Latvijas brūnās un Holšteinas melnraibās govīs tiek audzētas vienāda skaitā respondentu saimniecību (skat. 1.12 att.)

1.12. attēls Piena govju šķirnes.

Respondentu saimniecībās 11 gadījumos tiek audzētas grupās Latvijas brūnās un Holšteinas melnraibās govīs, citas atbildes (11 norāda, ka nav, 1 LZ un DS, 2 ka abas, 2 LB, HM, HS, 1 HM, LB, AB, 1 cits, 1 HS, DS, ZS, Šv).

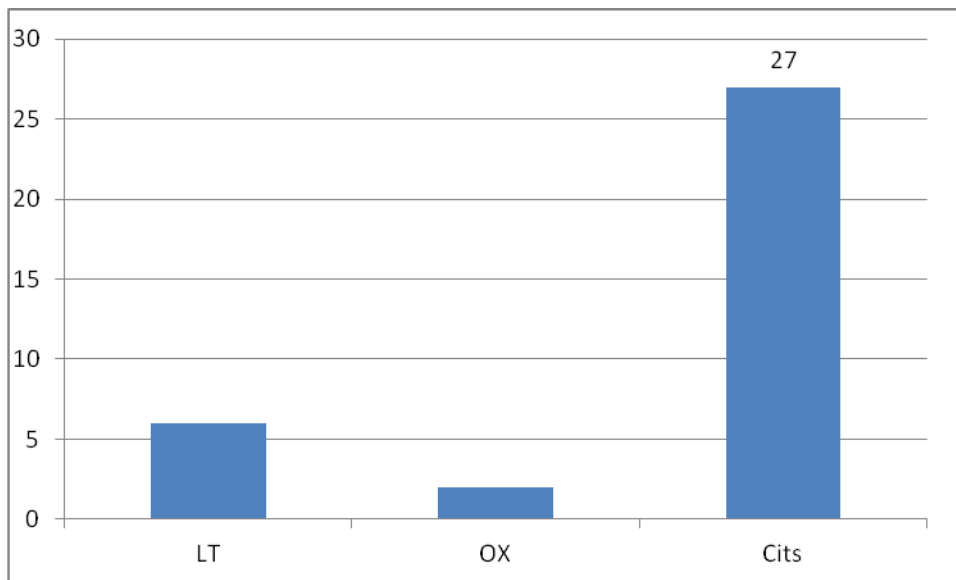
Respondentu sadalījums pa gaļas liellopu audzēšanai izvēlētajām šķirnēm (skat. 1.13. att.).

1.13. attēls audzēto liellopu sadalījums pa gaļas šķirnēm.

Šarolē gaļas liellopi tiek audzēti 7 saimniecībās, Limuzīnas 6, kā arī pie citām atbildēm parādās Simentālās, Angus, krustojumi un Herefordas).

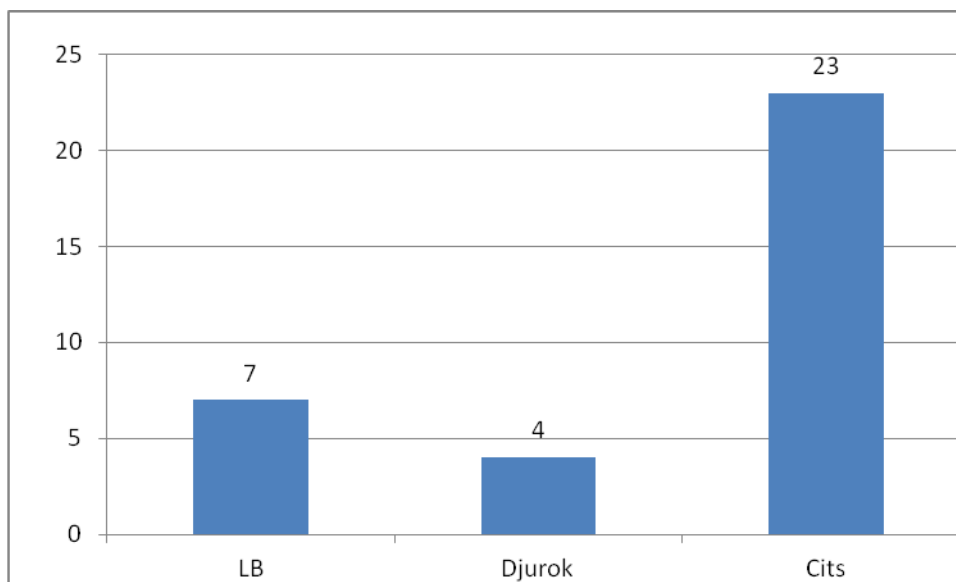
Respondentu sadalījums pa audzētajām aitu šķirnēm (skat.1.14. att.)

1.14. attēls Aitu šķirnes

Pamatā audzē Latvijas tumšgalves un Oksfordas (Oksforddaunas) aitas. Citās atbildēs norādīja (2 atbildēs norādīti krustojumi un pārējās nav).

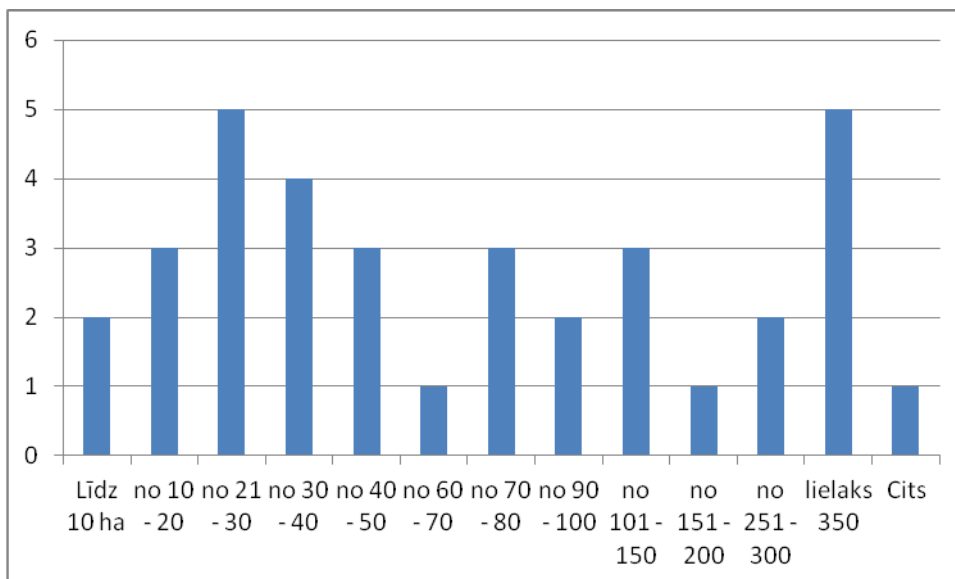
Respondentu sadalījums pa cūku audzēšanai izvēlētajām šķirnēm (skat.1.15. att).

1.15. attēls audzēto cūku šķirnes.

Visvairāk audzē Latvijas baltās un Djurok šķirnes cukas, citās atbildēs norādīts (nav).

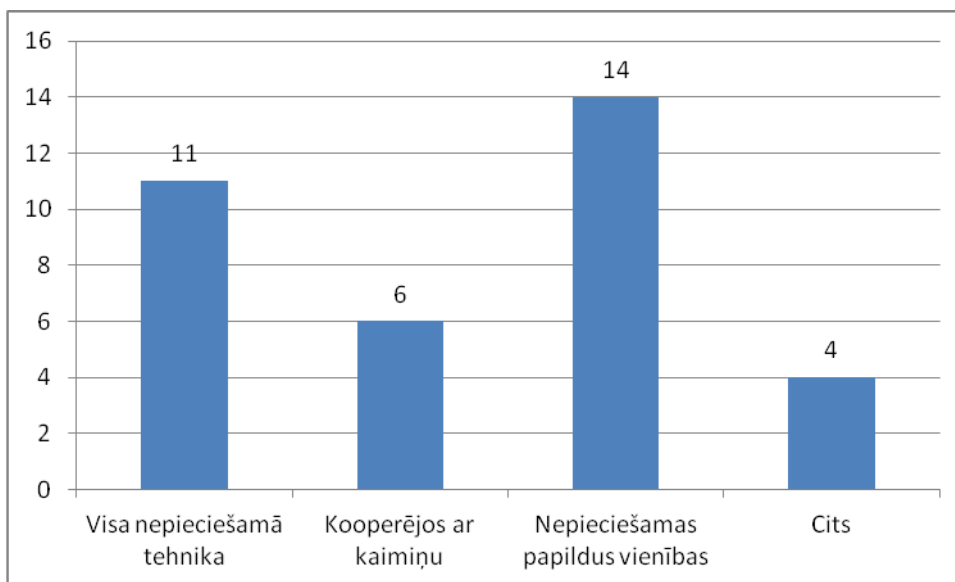
Respondentu sadalījums pa saimniecības lielumiem (skat.1.16. att.).

1.16. attēls saimniecību sadalījums pa lielumiem.

Visvairāk 5 respondenti atbildēja, ka saimniecību lielums ir no 21 līdz 30 ha un lielāks par 350 ha, 4 respondentiem ir 40 līdz 50 ha lielas saimniecības.

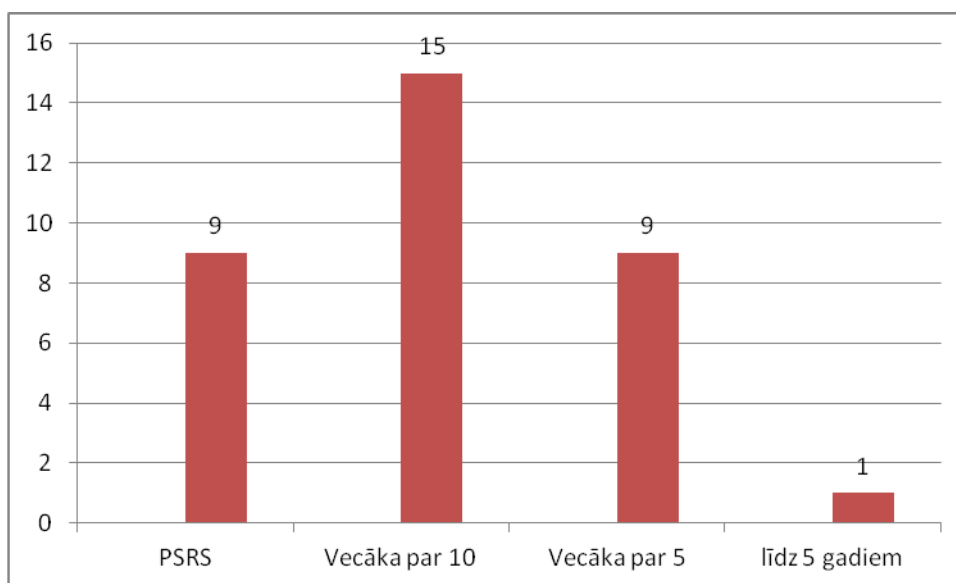
Respondentu sadalījums pa saimniecības nodrošinājumu ar tehniku (skat.1.17. att.).

1.17. attēls saimniecību tehnikas nodrošinājums.

Respondentu 11 saimniecībās ir visa nepieciešamā tehnika, pozitīva atbilde ir, ka 6 saimniecības kooperējas savā starpā, 14 saimniecībām tehnikas vienības vēl jāiegādājas papildus, kas norāda uz vienu no jauno lauksaimnieku problēmām nepietiekams tehnikas parks.

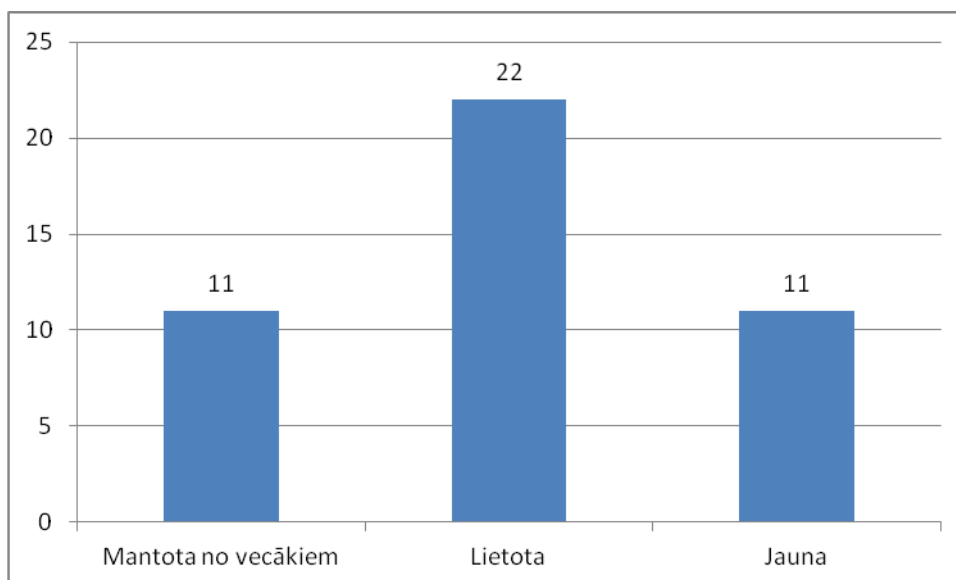
Respondentu saimniecību tehnikas vecums (skat.1.18. att.) ir dažāds.

1.18. attēls Tehnikas vecums.

Kopumā 24 no 34 respondentiem saimniecībā strādā ar tehniku, kas vecāka par 10 gadiem, kā arī saglabājusies no PSRS,

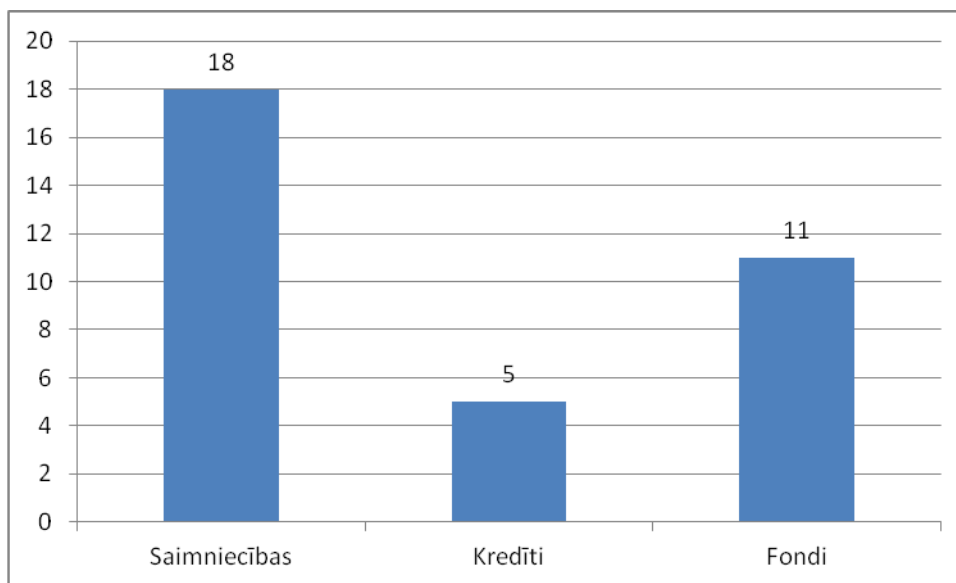
Saimniecību tehnikas iegādes ceļi ir atšķirīgi (skat.1.19. att).

1.19. attēls saimniecības tehnikas izcelsme.

Lielākā daļā saimniecību strādā ar lietotu tehniku, kā arī izmanto jau vecāku iegādātu tehniku 33 respondenti, jauna tehnika tiek izmantota 11 respondentu saimniecībās.

Tehnikas iegādei līdzekļi tiek meklēti dažādos veidos (skat.1.20 att.)

1.20. attēls finansējuma avoti tehnikas iegādei.

Saimniecības pamatā izmanto pašu finansējumu (18 saimniecības), lai iegādātos tehniku, 11 saimniecības izmantojušas LAD fondus un 5 piesaistījušas kredītus. Lauku atbalsta dienestu fondu piesaistei ir nepieciešams projekts, uz jautājumu, kas raksta projektus saimniecībām.

Respondenti atbildēja, ka 20 saimniecībām projektus raksta paši saimniecības pārstāvji, 10 izmanto Latvijas Lauku konsultāciju centra pakalpojumus un 3 saimniecības izmanto projektu rakstīšanas uzņēmumu pakalpojumus.

Par saimniecības turpmāko nākotni, 27 respondenti norādīja, ka saimniecību vēlas paplašināt, 3 nezina, pozitīvais, ka neviens neplāno samazināt saimniecību.

Par saimniecības nākotnes redzējumu, 19 respondenti atbildēja, ka pozitīvs, 11 nav pārliecināti.

Pēc kārtīga darba nepieciešama atpūta, diemžēl 2 respondenti norādīja, ka viņiem nav laika atpūsties, 8 atpūšas ziemas periodā, 20 cenšas atrast laiku, lai atpūstos.

Saimniecību attīstībai ir svarīga aktuāla informācija, 12 respondenti aktuālo informāciju nozarē iegūst no nozares organizācijām, 11 izmanto interneta resursus, 3 LLKC un valsts lauku tīkla organizētajos semināros, 2 apmeklējot izstādes Latvijā un ārvalstīs, 4 norādīja, ka gan no nozares organizācijām, interneta un semināriem un izstādēm., 1 norādīja, ka no JZK.

Latvijas Jauno zemnieku klubs (JZK)

Latvijas Jauno zemnieku klubs (JZK) ir brīvprātīga jauniešu sabiedriska nevalstiska organizācija, kurā apvienojas jaunie zemnieki, viņu ģimenes locekļi, lauku jaunatne un interesenti vecumā no 16 gadiem.

Latvijas Jauno Zemnieku klubs savu darbību uzsācis 1991. gada 4. aprīlī. Praktiski JZK ir dibināts vienlaicīgi ar Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanu, un kluba attīstība ir cieši saistīta ar valsts atjaunotni, ar tā laika notiekošajām pārmaiņām laukos, ar pārmaiņām pašos cilvēkos.

JZK vīzija: JZK kā pastāvīga sabiedriska lauku jaunatnes organizācija, kuras darbība ir ilgtspējīga un mērķtiecīgi vērsta uz Latvijas lauku attīstību un dzīves kvalitātes pilnveidošanu.

JZK mērķi:

- Sniegt iespēju lauku jauniešiem un jaunajiem lauksaimniekiem gūt zināšanas neformālās un profesionālās izglītības jomā, tādējādi stiprinot pilsonisku sabiedrību laukos un attīstot uzņēmējdarbību;
- Jauno zemnieku iesaistīšana kluba aktivitātēs un biedru vispusīga izglītošana;
- Lauku jauniešu konkurētspējas uzlabošana darba tirgū;
- Motivētas, pašapzinīgas jaunās paaudzes veidošana;
- Lauksaimniecības nozaru attīstības veicināšana;
- Informācijas un pieredzes apmaiņas nodrošināšana lauku jauniešu vidū.

JZK darbības jomas:

- Konkursi par lauku attīstību;
- Jauno zemnieku pieredzes apmaiņas forumi;
- Nometnes 7.-9. klašu skolēniem par karjeras izvēli un uzņēmējdarbību laukos;
- Semināri un apmācības jaunajiem līderiem;
- Karjeras dienas laukos;
- Tematiskās nedēļas par lauksaimniecības nozarēm un karjeras izglītību;
- Starptautiskās jauniešu apmaiņas;
- Eiropas brīvprātīgais darbs;
- Prakses iespējas lauksaimniecībā 12 pasaules valstīs;
- Sporta aktivitāšu un kultūras pasākumu organizēšana, popularizējot veselīga dzīvesveida un saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējas bez narkotikām un alkohola;

- Informācijas apkopošana un sniegšana JZK biedriem par aktualitātēm likumdošanā lauksaimniecības sfērā, kā arī par novadu pasākumiem un izsludinātajiem projektu konkursiem.

JZK jau 20 gadus pārstāv jauno lauksaimnieku intereses Latvijas un Eiropas līmenī. JZK sadarbojas ar visām lauksaimniecības organizācijām, ir Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes biedrs, ir Rural Youth Europe (starptautiska lauku jauniešu organizācija) biedrs. JZK pārstāvji aktīvi piedalās dažādos Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra, valsts lauku tīkla un citos semināros.

JZK biedru skaits ir pa gadiem mainījies (biedri, atbilstoši statūtiem ir tie, kuri samaksājuši biedru naudu 5.00 LVL apmērā) 2011. gadā ir 25 biedri (precīzus datus varēšu sniegt tikai pēc 31. decembra, jo biedru skaits palielinās un biedri, kas ir bijuši iepriekšējos gados samaksā biedru naudu). 2010. gadā bija 39 biedri, 2009. gadā 44 biedri, tomēr JZK informācijas listē ir 200 jaunieši, kuri saņem informāciju par aktuālākajiem notikumiem un problēmām lauksaimniecībā.

JZK valdi veido jaunie lauksaimnieki, kuriem paralēli studijām pašiem vai vecākiem pieder dažādu lielumu un dažādu nozaru zemnieku saimniecības. Valdes priekšsēdētājs Māris Šņickovskis strādā vecāku zemnieku saimniecībā „Klīves”, nodarbojas ar augļkopību, graudkopību un rapša audzēšanu. Valdes loceklis Andris Pastars zemnieku saimniecībā „Bērziņi” audzē kartupeļus, graudus, kā arī nodarbojas ar lauku tūrismu. Linards Balceris saimniecībā „Ģeneļi” audzē gaļas un piena liellopus, Aivars Brambats saimniecībā „Vidzemes” nodarbojas ar graudu audzēšanu, Raitis Ungurs saimniecībā „Atpūtas” audzē gaļas liellopus. **Sikāku informāciju par mūsu aktivitātēm var atrast jzk.lv.**

JZK paveiktais 2011. gadā

Laiks (mēnesis)	Pasākumu apraksts
Janvāris	13.01. Valdes sēde
Februāris	Nometnes „Lauku – manas mājas” darba grupas sanāksme; 03. Valdes sēde II 22. Valdes sēde III 18. un 19. Projekta ietvaros seminārs Lietuvā par projektu rakstīšanu JZK 22. kongress (23.02)
Marts	Nometnes „Lauku – manas mājas” darba grupas sanāksme; Valdes sēde; 03. – 05. Projekta ietvaros darba grupa Latvijā par izglītību, pieredzes apmaiņas brauciens pa Latgali 9.03. IV valdes sēde 23.03. V valdes sēde
Aprīlis	01. Projekta ietvaros darba grupa Latvijā par izglītību Kauņā 12.04. VI valdes sēde Ieteikumi konkursam “Sējējs” „Jaunais veiksmīgākais zemnieks vecuma ierobežojums 30 gadi Pieredzes apmaiņas brauciens uz Tartu 15.04. LLU atvērto durvju dienas RYE pavasara seminārs
Maijs	6. un 7. Mārketinga seminārs LT Sējēja konkursa kritēriju ieteikumi Agronomu dienas 21.05. Traktordienas sadarbībā ar LLU un LAB Ieteikumi LAP, Nometnes plānošana 26.05. valdes sēde VII
Jūnijs	Pieteikšanās “Sējējs” Pieteikšanās nometnei „Lauki – manas mājas” 15.06. VIII valdes sēde
Jūlijs	Vērtēšana “Sējējs” “Lauki – manas mājas” nometne
Augusts	XI Maizes, Medus un piena svētki
Septembris	Jauno studentu piesaiste 14.09. JZK IX valdes sēde 16. septembrī Daugavpils LLKC, Sēlijas ielā 25, Daugavpilī. Seminārs “Par

	<p>biznesa uzsākšanas iespējām”.</p> <p>No 29. septembra līdz 2. oktobrim Ventspilī norisināsies projekta „Jaunas biznesa idejas ar mantotām tradīcijām – nākotne bez robežām” noslēguma nometne</p>
Oktobris	<p>05.10. valdes sēde X</p> <p>14.10. – 6.11 Projekts radošās darbnīcas</p> <p>26.10. XI valdes sēde</p> <p>projekta „Jaunas biznesa idejas ar mantotām tradīcijām – nākotne bez robežām” noslēgums</p>
Novembris	<p>7.-11. pieredzes brauciens Zviedrijā</p> <p>Pieredzes apmaiņas brauciens gaļas un piena lopkopībā 11. un 12.</p> <p>“Mēs par LV lauksaimniecību” 3. filma</p> <p>8. valdes sēde XII</p> <p>9. JZK jauno lauksaimnieku nozares prezentācija</p> <p>16. LOŠP valdes vēlēšanas</p>
Decembris	<p>2. tikšanās ar LLU un ZM pārstāvjiem par izglītības kvalitāti.</p> <p>Kopsavilkums</p>

Jauno lauksaimnieku problēmas un to risinājumi

Ar aptaujas palīdzību noskaidrojām, kas traucē lauksaimniecisko uzņēmējdarbību. Kā viens no ierobežojošajiem faktoriem bija **nodokļu sistēma**, 20 respondenti atbildēja, ka nodokļu nasta ir par smagu, 7 atbildēja, ka nodokļu sistēma ir neizprotama, tomēr 5 respondenti uzskata, ka nodokļu sistēma ir optimāla. Respondenti nodokļus sarindoja skalā, pēc tā, kā ierobežo saimniecību attīstību:

Pirmais un visierobežojošākais nodoklis tika norādīts pievienotās vērtības nodoklis – pievienotās vērtības nodoklis apgrūtina saimniecības, jo ir jāgaida ieguldīto līdzekļu apmaksas, iztērētais PVN apjoms ir lielāks nekā iegūtais. Tādēļ JZK iesaka un lūdz LOSP palīdzību jauniekiem zemniekiem Latvijā par 10% zemāku PVN pirmos 5 gadus, rezultātā jauniekiem lauksaimniekiem būs iespējams ātrāk attīstīties. Termiņu problēmas risināšanai nevaru definēt, sadarbībā ar LOSP, iesniegsim savas domas Finanšu ministrijai un gaidīsim rezultātus.

Otrais – nekustamā īpašuma, tas ir saistīts ar ideju, ka saimniecības ražojošās ēkas varētu aplikēt ar šo nodokli. Pašlaik tas nav pieņemts un JZK iestāsies pret šādu domu.

Akcīzes nodoklis – jauniekiem zemniekiem, kas pārstāv piena lopkopību, piešķirtie bezakcīzes dīzeļdegvielas apjomi ir par mazu, lai sagatavotu kvalitatīvu lopbarību un apkoptu dzīvniekus, JZK turpinās sekot bezakcīzes dīzeļdegvielas turpmākai sadalei.

Nākošie 3 nodokļi bija vienlīdz ierobežojoši, gan uzņēmuma ienākuma nodoklis gan iedzīvotāju ienākuma nodoklis apliek subsīdijas, kas pēc būtības ir atbalsta maksājumu un būtu neapliekami. Kā arī mainot šo nodokļu likmi, tas vistiešāk ietekmē pašu lauksaimnieku. Jaunie lauksaimnieki bieži vien nodarbina nelielu cilvēku skaitu, tādēļ valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas nav tik ierobežojošas. Dabas resursu nodokli maksā tikai lielās lopkopības fermas un tā apjoms gadā nav tik liels, tādēļ jaunie lauksaimnieki par šo nodokli nesatraucas.

Saimniecība nevar attīstīties, ja tai nav pietiekama informācija. Analizējām arī informācijas apjomu, 17 respondenti norādīja, ka informācija ir pietiekamā apjomā, bet 16, ka nepietiekoši, kas norāda, ka vairāk ir jādarbojas ar informēšanu. JZK jau aktīvi informē savus biedrus izmantojot e-pastus, kā arī pārsūtot citu organizāciju informāciju, tomēr ja jaunais zemnieks ir vairāku lauksaimniecības organizāciju biedrs, tad e-pastos sūtītā informācija atkārtojas un apjomā iespējams pazūd kvalitāte. Risinājums, jaunie lauksaimnieki varētu atsūtīt organizācijām, kāda tieši informācija viņus interesē. Saņēmām komentāru „Darbs pie vecākiem saimniecībā ir jāspēj apvienot ar mācībām universitātē. Tāpēc vairāk objektīvas informācijas vajadzētu izvietot jūsu mājas lapā, lai arī studējošajiem topošajiem zemniekiem (kā man) tā būtu vieglāk pieejama pašlaik

tiek gatavota jauna JZK mājas lapa, kas būs labāk pārskatāma, tomēr patīkami, ka vismaz 1 no respondentiem aktuālo informāciju gūst JZK mājas lapā, mājas lapa plānota pabeigt līdz 2012. gadam.

Uzskatu, LAD un konsultāciju dienesta darbinieki manā reģionā nav pietiekami atsaucīgi, nepaskaidro interesējošo. Pārrunājot valdes sēdē, cik atsaucīgi ir LAD un LLKC darbinieki, secinājām, ka iespējams, tas ir noticis darbinieka neieinteresētības dēļ, visumā jaunajiem lauksaimniekiem ir pozitīvas atsauksmes par LLKC un LAD darbiniekiem.

Sarūgtina subsīdiju apmērs. Par maz atbalsta jaunajiem zemniekiem. Vajag atbalstu mazajām un vidējām saimniecībām, lai varētu modernizēties - palielināt ražošanas apjomus. valstij ir vairāk jāatbalsta jaunie zemnieki. Attiecībā par jaunajiem zemniekiem, varu minēt, ka ir ļoti grūti uzsākt saimniekošanu no "nulles" tāpēc būtu nepieciešami vairāk atbalsti jaunajiem zemniekiem

Vajadzīgs lielāks atbalsts jaunajiem zemniekiem Platībmaksājumi jāizlīdzina, savādāk nebūsim konkurēt spējīgi! Es ietvaros jānodrošina vienādas konkurences apstākļi visiem Eiropas zemniekiem. Nepietiekams subsīdiju apjoms sasauca arī ar samērā vecu nepilnīgu tehnikas parku. Subsīdijas ir aktuāls jautājums visiem lauksaimniekiem, pašlaik JZK aktīvi seko līdz KLP reformām, JZK pārstāvji piedalījās mītiņā Rīgā un Briselē par KLP, iestājamies par lielāku atbalstu Latvijas lauksaimniekiem, kā arī lielāku atbalstu un skaidru atbalsta sadalījumu jaunajiem lauksaimniekiem, bet šis jautājums izšķirsies ES parlamentā. JZK vēlas lai platību maksājumi būtu vienādāki, un tiešām izmantoto apjomu no 90% līdz 120 % no pašreizējā ES platību maksājumu vidējā apjoma. JZK sūta savus ieteikumus Zemkopības ministrijai par atbalsta sadali. Termiņš aktivitātēm būs 2014. gads, kad arī sāksies jaunais KLP periods.

Viena no aktuālajām problēmām, ir kredītu neizsniegšana no bankām, uzskatot, ka jaunais lauksaimnieks ir nestabils klients.

Viens no risinājumiem ir uzlabot sadarbību ar banku, JZK jau pavasarī uz savu kongresu uzaicināja a/s „Hipotēku banka pārstāvjus, lai informētu biedrus par bankas p[riedāvājumu. Ja biedri izrādīs vēlmi, varam uz šādiem informatīviem pasākumiem uzaicināt arī citu banku pārstāvjus. Valsts akciju sabiedrība „Lauku Attīstības fonds” varētu jaunajiem lauksaimniekiem piešķirt aizdevumu uz vieglākiem nosacījumiem.

Aktuāla problēma ir lauksaimniecības prestižs un izglītības kvalitāte.

JZK kā vienu no risinājumiem jauno lauksaimnieku informēšanai, par labiem sasniegumiem lauksaimniecībā, izmanto video filmu veidošanu. JZK kopā ar Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības fakultāti un sadarbības partneriem izveidojis filmu ciklu „Mēs par

Latvijas lauksaimniecību”. Pašlaik ir uzņemtas 3 filmas – par graudkopību, piena lopkopību un graudkopību, plānots uzņemt filmu par gaļas liellopu audzēšanu un aitkopību, kur par pieredzi stāsta jaunie lauksaimnieki.

Par izglītības kvalitāti, pašlaik ir zems vidējās profesionālās izglītības līmenis, ir ar lauksaimniecību saistītās profesijas, ko Latvijā vairs nevar apgūt. JZK tikās ar lauksaimniecības organizācijām un Zemkopības ministrijas, Latvijas Lauksaimniecības universitātes pārstāvjiem, lai piedalītos pārrunās. Valdes sēdē nolēma ieteikt, ka varētu arī topošo praktikantu apdrošināt, jo tad saimnieki būtu ieinteresētāki ņemt praktikantus, jo bez prakses nav iespējams iegūt kvalitatīvu izglītību.

Diemžēl jaunie lauksaimnieki, par savu attīstības stratēģiju nedomā, jo to būtu grūti izveidot, kopīgais ir tikai vecums, nozares, kuras pārstāvam sakrīt ar citu lauksaimniecības organizāciju pārstāvētajām nozarēm, ja JZK tiek atsūtīta nozares stratēģijas ideja, mēs paužam savu viedokli. JZK nav cilvēku kapacitāte, lai izveidotu stratēģiju.

Vai kāda institūcija pārbauda informāciju, ka ārzemju lauksaimnieki izmanto modernizācijas projektus, lai iegādātos tehniku un tad to pārvieto uz savām saimniecībām ārzemēs?

Liela problēma ir nepilnīga informācija par periodu pēc 2013. gada, jo „lielās „ saimniecības piedalās modernizācijas projektos, pat ja tehnikas vienības nav nepieciešamas, bet tiek iegādātas, jo nezin vai vēl varēs dabūt atbalstu.

Daļa no jautājumiem rodas no nepilnīgas informācijas, tādēļ JZK turpinās sekot līdzi KLP un informēt savus biedrus un interesentus par aktuālāko lauksaimniecībā.

Pēc problēmām patīkami ir lasīt arī pozitīvas atsauksmes:

„Es uzskatu ka Latvijas Lauksaimniecībā pašlaik norit pārveidošanās laiks, un jaunā paaudze to pacels krietni labākā kvalitātē. Visā visumā mans skatījums ir pozitīvs. Ja domāsi, darbosies un cīnīsies, tad tiks uz priekšu! Lauksaimniecība ir, bija un būs! :) „